

Czwartek, 19 maja 2022 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2022)0211

Układ o stowarzyszeniu UE z Republiką Mołdawii

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 maja 2022 r. z wdrażania układu o stowarzyszeniu UE z Republiką Mołdawii (2021/2237(INI))

(2022/C 479/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 8 oraz tytuł V, w szczególności art. 21, 22, 36 i 37, Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz część piątą Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając układ o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii (zwaną dalej „Mołdawią”), z drugiej strony (układ o stowarzyszeniu), który obejmuje pogłębioną i kompleksową strefę wolnego handlu (DCFTA) i w pełni wszedł w życie z dniem 1 lipca 2016 r.,
- uwzględniając ustanowienie ruchu bezwizowego dla obywateli Mołdawii w marcu 2014 r. w wyniku wprowadzenia zmian do rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001⁽¹⁾ przez Parlament Europejski i Radę,
- uwzględniając swoje zalecenie dla Rady, Komisji i wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz w sprawie Partnerstwa Wschodniego, wydane przed szczytem zorganizowanym w czerwcu 2020 r.,
- uwzględniając wspólny dokument roboczy służb Komisji Europejskiej i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) w sprawie sprawozdania z wdrażania układu o stowarzyszeniu z Mołdawią z dnia 13 października 2021 r. (SWD(2021)0295),
- uwzględniając wyniki szóstego posiedzenia Rady Stowarzyszenia UE–Mołdawia z dnia 28 października 2021 r.,
- uwzględniając wspólne deklaracje ze szczytów Partnerstwa Wschodniego, z których ostatnią wydano 15 grudnia 2021 r. w Brukseli,
- uwzględniając wspólny dokument roboczy Komisji i ESDZ zatytułowany „Recovery, resilience and reform: post 2020 Eastern Partnership priorities” [Odbudowa, odporność i reformy: priorytety Partnerstwa Wschodniego po 2020 r.] z dnia 2 lipca 2021 r. (SWD(2021)0186),

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz.U. L 81 z 21.3.2001, s. 1).

Czwartek, 19 maja 2022 r.

- uwzględniając protokół ustaleń między Ministerstwem Spraw Zagranicznych Gruzji, Ministerstwem Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej Republiki Mołdawii oraz Ministerstwem Spraw Zagranicznych Ukrainy w sprawie nawiązania ściślejszej współpracy w zakresie integracji europejskiej, który stowarzyszona trójka krajów podpisała 17 maja 2021 r.,
- uwzględniając wspólne oświadczenie wydane 15 grudnia 2021 r. przez szefów państw/rządów stowarzyszonej trójki krajów – Gruzji, Republiki Mołdawii i Ukrainy – po szóstym szczycie Partnerstwa Wschodniego,
- uwzględniając wniosek Mołdawii o przystąpienie do Unii Europejskiej przedłożony 3 marca 2022 r.,
- uwzględniając pismo premier Mołdawii do przewodniczącej Parlamentu Europejskiego, otrzymane 16 marca 2022 r. i zawierające prośbę o zwiększenie pomocy makrofinansowej dla Mołdawii,
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych w sprawie Republiki Mołdawii z dnia 26 lutego 2018 r.,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy z dnia 26 stycznia 2021 r. zatytułowaną „Sędziowie w Polsce i w Republice Mołdawii muszą zachować niezawisłość”⁽²⁾,
- uwzględniając opinie i zalecenia Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE/ODIHR) oraz Komisji Weneckiej Rady Europy, w szczególności z dnia 15 marca 2018 r. w sprawie reformy wyborczej w Mołdawii, z dnia 24 czerwca 2019 r. w sprawie sytuacji konstytucyjnej ze szczególnym uwzględnieniem możliwości rozwiązania parlamentu, z dnia 14 października 2019 r. w sprawie projektu ustawy o reformie Sądu Najwyższego i prokuratury oraz z dnia 13 grudnia 2021 r. w sprawie zmian z dnia 24 sierpnia 2021 r. w ustawie o prokuraturze,
- uwzględniając analizę prawną ustawy o zmianie kodeksu audiowizualnych usług medialnych Republiki Mołdawii, przedstawioną przez przedstawiciela OBWE ds. wolności mediów w dniu 14 stycznia 2022 r.,
- uwzględniając wyniki 12. dialogu UE–Mołdawia na temat praw człowieka, który odbył się 13 września 2021 r. w formie wideokonferencji,
- uwzględniając działania i zalecenia Komisji Parlamentarnej Stowarzyszenia UE–Mołdawia, Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest, Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego, Platformy Społeczeństwa Obywatelskiego UE–Mołdawia oraz innych przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w Mołdawii,
- uwzględniając krajową strategię rozwoju regionalnego (SNDR) na lata 2022–2028, przyjętą przez rząd Mołdawii,
- uwzględniając nowy rządowy plan działania na lata 2020–2023,
- uwzględniając konkluzje misji obserwacji wyborów z ramienia Parlamentu Europejskiego dotyczącej przedterminowych wyborów do parlamentu Mołdawii z dnia 11 lipca 2021 r., włączonej do międzynarodowej misji obserwacji wyborów prowadzonej przez OBWE/ODIHR,
- uwzględniając oświadczenie wysokiego przedstawiciela Josepa Borrella i komisarza Olivéra Várhelyiego w sprawie wyborów parlamentarnych, wydane 12 lipca 2021 r.,

---

⁽²⁾ Rezolucja 2359 (2021).

Czwartek, 19 maja 2022 r.

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje, zwłaszcza poprzednią rezolucję z dnia 20 października 2020 r. w sprawie wdrożenia układu o stowarzyszeniu UE z Mołdawią⁽³⁾ oraz rezolucję z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie kryzysu politycznego w Mołdawii po unieważnieniu wyborów na urząd burmistrza Kiszyniowa⁽⁴⁾, rezolucję z dnia 4 lipca 2017 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Mołdawii⁽⁵⁾ oraz rezolucję z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie układów o stowarzyszeniu oraz w sprawie pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu z Gruzją, Mołdawią i Ukrainą⁽⁶⁾,
- uwzględniając art. 54 Regulaminu, a także art. 1 ust. 1 lit. e) decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy i załącznik 3 do tej decyzji,
- uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Handlu Międzynarodowego,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0143/2022),
- A. mając na uwadze, że niesprowokowana, nieuzasadniona i nielegalna rosyjska wojna z Ukrainą ogłoszona 24 lutego 2022 r. w sposób nieproporcjonalny dotknęła Mołdawię jako państwo sąsiadujące, które w ciągu dwóch tygodni przyjęło ponad 360 000 uchodźców z Ukrainy, z czego ponad 100 000 pozostało w kraju, co spowodowało ogromne obciążenie jego zasobów;
- B. mając na uwadze, że od początku wojny Rosji z Ukrainą istniały obawy o możliwość przeprowadzenia prowokacji w Mołdawii;
- C. mając na uwadze, że 22 kwietnia 2022 r. generał dywizji Rustam Minnekajew, zastępca dowódcy wojsk Centralnego Okręgu Wojskowego Rosji, ogłosił, że jednym z celów trwającej rosyjskiej inwazji na Ukrainę jest stworzenie korytarza lądowego do Naddniestrza; mając na uwadze, że generał dywizji Minnekajew również fałszywie twierdził, że w Naddniestrzu zaobserwowano akty prześladowania ludności rosyjskojęzycznej;
- D. mając na uwadze, że na szczycie Partnerstwa Wschodniego uznano europejskie aspiracje i europejski wybór zainteresowanych partnerów oraz zachęcono do pełnego wdrożenia układów o stowarzyszeniu oraz do wykonania pogłębionych i kompleksowych umów o wolnym handlu;
- E. mając na uwadze, że po okresie niestabilności politycznej i regresu demokratycznego Maia Sandu wygrała wybory prezydenckie, uzyskując 57,75 % głosów w dniu 15 listopada 2020 r., a Partia Działań i Solidarności (PAS) otrzymała 52,8 % głosów i zdobyła 63 ze 101 miejsc w parlamencie Mołdawii w przedterminowych wyborach parlamentarnych 11 lipca 2021 r., co świadczy o silnym zaangażowaniu narodu Mołdawii na rzecz demokracji, praworządności i europejskiej przyszłości ich kraju oraz daje partii PAS silny mandat do przeprowadzenia ambitnego programu reform;
- F. mając na uwadze, że układ o stowarzyszeniu/DCFTA opiera się na wspólnych wartościach, na których zbudowana jest Unia Europejska – a mianowicie na demokracji, poszanowaniu praw człowieka i podstawowych wolności oraz praworządności – oraz że wartości te stanowią również kluczowe elementy stowarzyszenia politycznego i integracji gospodarczej, które przewiduje układ o stowarzyszeniu/DCFTA;
- G. mając na uwadze, że zgodnie z ostatnimi badaniami opinii publicznej 71,6 % obywateli Mołdawii popiera cel, jakim jest integracja europejska ich kraju;
- H. mając na uwadze, że uczestnicy 11. posiedzenia Komisji Parlamentarnej Stowarzyszenia UE–Mołdawia, które odbyło się 6 i 7 kwietnia 2022 r., przyjęli do wiadomości determinację prezydent Mołdawii, rządu i większości parlamentarnej, aby dokładnie wdrożyć program stowarzyszeniowy UE–Mołdawia, co przyniesie wymierną poprawę życia obywateli Mołdawii;

⁽³⁾ Dz.U. C 404 z 6.10.2021, s. 136.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 118 z 8.4.2020, s. 109.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 334 z 19.9.2018, s. 199.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 11 z 12.1.2018, s. 82.

Czwartek, 19 maja 2022 r.

- I. mając na uwadze, że konkretne wyniki szóstego posiedzenia Rady Stowarzyszenia UE–Mołdawia, które odbyło się 28 października 2021 r., dają nowy impuls do bliższej i ściślejszej współpracy w kluczowych obszarach;
- J. mając na uwadze, że plan naprawy gospodarczej dla Mołdawii zaproponowano jako część odnowionego programu na rzecz odbudowy, odporności i reform dla krajów Partnerstwa Wschodniego, opartego na planie gospodarczym i inwestycyjnym na rzecz odbudowy społeczno-gospodarczej i długoterminowej odporności po pandemii COVID-19, pod hasłem „lepsze odbudowywanie”; mając na uwadze, że sztandarowe inicjatywy planu gospodarczego i inwestycyjnego dla Mołdawii przewidują inwestycje w efektywność energetyczną, infrastrukturę i łączność, ale nie w przechodzenie na czystą energię;
- K. mając na uwadze, że zakończył się obecny nadzwyczajny program pomocy makrofinansowej UE dla Mołdawii związany z COVID-19, w ramach którego to programu pierwsza transza w wysokości 50 mln EUR została wypłacona w listopadzie 2020 r., a druga transza w wysokości 50 mln EUR 7 października 2021 r., w związku ze znacznymi postęпами w wypełnianiu warunków politycznych określonych w protokole ustaleń;
- L. mając na uwadze, że Mołdawia zajmuje 105. miejsce na 180 państw we wskaźniku postrzegania korupcji z 2021 r. (wzrost ze 115. miejsca w 2020 r.), a mimo zmian w rządzie poważnym problemem jest brak istotnej poprawy w walce z korupcją, gdyż przez lata korupcja miała duży wpływ na aparat państwowy, hamowała wzrost gospodarczy i modernizację oraz podważała demokrację;
- M. mając na uwadze, że nowy rząd musi jeszcze uporać się z poważnymi uchybieniami w wymiarze sprawiedliwości i w zakresie praworządności, które nadal utrudniają demokratyczne sprawowanie rządów w Mołdawii;
- N. mając na uwadze, że Mołdawia zajmuje 89. miejsce na 180 krajów w światowym rankingu wolności prasy z 2021 r. (awans o dwa miejsca w porównaniu z poprzednim rokiem), a obawy dotyczą koncentracji własności mediów, monopolizacji rynku reklamowego, braku niezależności redakcyjnej i kontroli instytucji medialnych przez grupy gospodarcze i polityczne;
- O. mając na uwadze, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego nadal wzywają do zwiększenia przejrzystości procesu podejmowania decyzji w Parlamencie i innych organach publicznych, ponawiając swoje wnioski dotyczące ram legislacyjnych w zakresie dostępu do informacji, złożone w roku 2016 i 2017;
- P. mając na uwadze, że współpraca między władzami publicznymi a społeczeństwem obywatelskim pozostaje sporadyczna i w dużej mierze niezinstytucjonalizowana;
- Q. mając na uwadze, że w swoim ostatnim sprawozdaniu z wdrażania Komisja wskazała na kluczowe problemy związane z prawem dostępu do opieki zdrowotnej, dostępu do informacji publicznych, prawem do pracy i godnego życia, swobodą przemieszczania się i wolnością wypowiedzi;
- R. mając na uwadze, że kobiety borykają się z problemem nierówności płci, a ich udział w procesie decyzyjnym jest ograniczony ze względu na stereotypy i normy związane z płcią;
- S. mając na uwadze, że choć ramy prawne nie zabraniają już dostępu do niektórych zawodów, ich wdrażanie przebiega powoli, a kobiety nadal napotykają na faktyczne przeszkody, takie jak brak dostępu do przystępnych cenowo usług opieki;
- T. mając na uwadze, że mowa nienawiści nadal stanowi problem i jest skierowana głównie przeciwko kobietom i osobom LGBTI;
- U. mając na uwadze, że Komisja w swoim sprawozdaniu z wdrażania wskazuje na poważne problemy, takie jak śmiertelność noworodków, praca dzieci, w tym powiązania z handlem ludźmi i wykorzystywaniem seksualnym, szczególnie sytuacja dzieci romskich i dzieci pozostawionych przez rodziców, utrzymująca się na stałym poziomie liczba niemowląt i dzieci z niepełnosprawnościami w placówkach opieki instytucjonalnej oraz niewystarczająca jakość usług socjalnych wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji;
- V. mając na uwadze, że Mołdawia importuje około 80 % energii, a energetyka wiatrowa i słoneczna oraz małe elektrownie wodne stanowią jedynie około 1 % koszyka energetycznego Mołdawii;

Czwartek, 19 maja 2022 r.

- W. mając na uwadze, że jedynym znaczącym krajowym źródłem energii w Mołdawii jest biomasa, która odpowiada za 19 % całkowitej podaży energii;
- X. mając na uwadze, że w ramach porozumienia paryskiego Mołdawia zobowiązała się do ograniczenia emisji o 70 % w 2030 r. w porównaniu z rokiem 1990;

Wspólne wartości i ogólne zasady

1. z zadowoleniem przyjmuje historyczne wyniki wyborów prezydenckich w 2020 r. i wyborów parlamentarnych w 2021 r., w których obywatele Mołdawii przyznali przytłaczającą większość politycznym siłom proreformatorskim i proeuropejskim, które są obecnie w pełni odpowiedzialne za państwo; zachęca instytucje UE i przywódców politycznych Mołdawii do wykorzystania tej wyjątkowej szansy na współpracę na rzecz przeprowadzenia długo odkładanych reform i poczynienie postępów w integracji europejskiej Mołdawii na podstawie podzielanych wartości demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz praworządności;
2. z zadowoleniem przyjmuje złożenie przez Mołdawię w dniu 3 marca 2022 r. wniosku o przystąpienie do UE, potwierdzającego europejski wybór tego kraju; zauważa, że krok ten dodatkowo podkreśla potrzebę zintensyfikowanego dialogu politycznego na wysokim szczeblu z władzami mołdawskimi w celu osiągnięcia wymiernych i trwałych postępów we wdrażaniu kluczowych reform; wzywa instytucje UE do przyznania Mołdawii, wraz z Ukrainą i Gruzją, statusu kraju kandydującego do UE, zgodnie z art. 49 TUE i na podstawie osiągnięć, a w międzyczasie do kontynuowania prac na rzecz integracji Mołdawii z jednolitym rynkiem UE; wzywa Komisję i ESDZ do dalszego zwiększania zaangażowania we współpracę z ich mołdawskimi odpowiednikami oraz do maksymalnego zwiększenia politycznego, technicznego i finansowego wsparcia dla Mołdawii w tym kluczowym okresie w celu nadania dalszej dynamiki postępom i zapewnienia odpowiedniej zdolności absorpcji pomocy UE; podkreśla potrzebę przeanalizowania sposobów konsolidacji i zwiększenia zdolności mołdawskich instytucji publicznych w tym zakresie, w tym wspólnego projektu UE–Mołdawia mającego na celu utworzenie instytucji szkolnictwa wyższego zajmującej się szkoleniem zasobów ludzkich na potrzeby mołdawskiej administracji publicznej, a to przy zapewnieniu maksymalnej przejrzystości procedury wyboru i awansu oraz pomocy UE na rzecz niezbędnych podwyżek wynagrodzeń urzędników służby cywilnej w rządzie Mołdawii pracujących w kluczowych obszarach reform związanych z integracją europejską;
3. przypomina, że Unia Europejska powinna mieć bardziej strategiczne podejście do swojego wsparcia i wzywa do utworzenia na szczeblu Komisji grupy wsparcia dla Republiki Mołdawii na wzór grupy wsparcia dla Ukrainy, zgodnie z pierwotnym mandatem tej ostatniej; podkreśla, że taka grupa mogłaby odegrać kluczową rolę w lepszym usprawnieniu wsparcia finansowego i technicznego UE oraz w zapewnianiu wielowymiarowej pomocy władzom mołdawskim w realizacji reform w kluczowych obszarach, takich jak wymiar sprawiedliwości, walka z korupcją i administracja publiczna, wdrażanie europejskich partnerstw innowacyjnych dla krajów Partnerstwa Wschodniego oraz planu naprawy gospodarczej dla Mołdawii, a także pomoc Mołdawii w przygotowaniach do przyszłych negocjacji akcesyjnych;
4. wzywa Komisję do udzielenia Mołdawii pomocy w przygotowaniu wiarygodnej strategii przedakcesyjnej na rzecz członkostwa w UE; ponawia swój apel do Komisji o przyjmowanie regularnych rocznych kompleksowych sprawozdań oceniających wdrażanie reform w oparciu o jasne punkty odniesienia i przy wykorzystaniu takiej samej metodologii, jaką stosuje się w odniesieniu do krajów Bałkanów Zachodnich;
5. podkreśla, że wnioski Ukrainy, Mołdawii i Gruzji o członkostwo w UE otworzyły nowy rozdział w ich integracji europejskiej, który powinien charakteryzować się wzmożonymi wysiłkami na rzecz wdrożenia odpowiednich układów o stowarzyszeniu i DCFTA oraz bardziej strategicznym podejściem UE do wspierania tych krajów;
6. z zadowoleniem przyjmuje wyniki szóstego szczytu Partnerstwa Wschodniego, który odbył się 15 grudnia 2021 r. i na którym potwierdzono znaczące osiągnięcia współpracy w tym formacie oraz wytyczono ambitny kierunek przyszłej współpracy opartej na wspólnych wartościach i skupiającej się na odbudowie, odporności i reformach;
7. wyraża zadowolenie, że na szczycie uznano inicjatywę Mołdawii, Gruzji i Ukrainy dotyczącą zacieśnienia ich współpracy jako trzech partnerów stowarzyszonych UE („stowarzyszona trójka krajów”), a także europejskie aspiracje i wybory tych krajów; zachęca te trzy państwa do współpracy na rzecz osiągnięcia wyznaczonego przez nie celu, jakim jest członkostwo w UE, poprzez dalsze postępy w realizacji programu reform i wymianę najlepszych praktyk w zakresie dobrych rządów i wdrażania układów o stowarzyszeniu i DCFTA jako podstawy przyszłego przystąpienia do UE w oparciu

Czwartek, 19 maja 2022 r.

o osiągnięcia; wzywa Komisję, aby oceniła wniosek Mołdawii o przystąpienie do UE oraz w międzyczasie odpowiedziała na zainteresowanie krajów stowarzyszonych pogłębieniem współpracy sektorowej z UE w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, przy jednoczesnym zachowaniu zasady inkluzywności;

8. z zadowoleniem przyjmuje konstruktywny wkład Mołdawii we współpracę w kontekście Partnerstwa Wschodniego, zwłaszcza w ramach państw stowarzyszonych, i wyraża nadzieję, że oświadczenia dotyczące ambitnego programu tego kraju i integracji sektorowej w dziedzinie transportu, energii i innych dziedzinach przerodzą się w konkretne decyzje i działania, zarówno ze strony władz mołdawskich, jak i Unii;

9. wzywa instytucje UE do przeanalizowania możliwości włączenia Mołdawii jako obserwatora do prac komitetów ustanowionych zgodnie z art. 291 TFUE i rozporządzeniem (UE) nr 182/2011⁽⁷⁾, a także do posiedzeń grup roboczych i komitetów Rady, aby pokazać zaangażowanie UE na rzecz dalszej integracji i wzmocnienia ukierunkowania tych krajów na reformy i wiedzę administracyjną;

10. uznaje, że wojna na Ukrainie w sposób nieproporcjonalny wpłynęła na mołdawską gospodarkę z powodu utraty możliwości importu i eksportu, wyższych kosztów transportu, szybko rosnących cen energii oraz konieczności radzenia sobie z krytyczną sytuacją humanitarną ze względu na dużą liczbę uchodźców przybywających z Ukrainy; wyraża uznanie dla narodu mołdawskiego i instytucji państwowych za ich nadzwyczajne zaangażowanie w pomoc dużej liczbie uchodźców z Ukrainy wjeżdżających do tego kraju, co doprowadziło do tego, że Mołdawia jest krajem o największej liczbie uchodźców z Ukrainy w przeliczeniu na jednego mieszkańca; podkreśla, że oznacza to, iż potrzeby Mołdawii również znacznie wzrosły pod względem wsparcia gospodarczego, w tym pomocy makrofinansowej; wzywa UE i innych partnerów międzynarodowych Mołdawii do pilnego dokonania przeglądu ich polityki oraz do zwiększenia wsparcia dla tego kraju w celu ustabilizowania jego sytuacji społeczno-gospodarczej i zapewnienia mu stałego rozwoju;

11. z zadowoleniem przyjmuje zdecydowane działania UE i jej państw członkowskich jako Drużyny Europy w zakresie łagodzenia społeczno-gospodarczych skutków pandemii COVID-19 poprzez darowizny szczepionek i wsparcie finansowe; wzywa ESDZ do wsparcia władz Mołdawii – za pośrednictwem grupy zadaniowej East StratCom i delegatury Unii Europejskiej w Republice Mołdawii – w zwalczaniu dezinformacji na temat szczepionek przeciwko COVID-19 i w kontynuowaniu dialogu społecznego z myślą o osiągnięciu minimalnego celu, jakim jest wyszczepienie 70 % populacji;

12. podkreśla, że plan naprawy gospodarczej dla Mołdawii, opiewający na kwotę do 600 mln EUR, jest kluczowym elementem odbudowy kraju i stanowi wyjątkową okazję do przyspieszenia reform strukturalnych, restrukturyzacji gospodarki, zwalczania ubóstwa i nierówności społecznych, pobudzenia zielonej i cyfrowej transformacji oraz przygotowania kraju na inne przyszłe wyzwania; z zadowoleniem przyjmuje pierwszą wypłatę dotacji w wysokości 36,4 mln EUR dla Mołdawii, stanowiącą część pakietu na rzecz odbudowy gospodarczej, w celu dalszego wspierania reform w policji i walki z COVID-19;

13. z zadowoleniem przyjmuje nowy program reform gospodarczych Mołdawii, zatwierdzony przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy w grudniu 2021 r., otwierający drogę nowemu wnioskowi Komisji dotyczącemu pakietu pomocy makrofinansowej dla Mołdawii o wartości do 150 mln EUR; z zadowoleniem przyjmuje szybkie przyjęcie nowej pomocy makrofinansowej przez Parlament i Radę; podkreśla kluczowe znaczenie rygorystycznej warunkowości związanej przede wszystkim z reformami demokratycznymi, a nie z czynnikami gospodarczymi, która ma również zastosowanie do wszystkich pozostałych funduszy UE dla jej partnerów; wzywa Komisję, by zapewniła władzom mołdawskim pomoc techniczną w celu odpowiedniego wdrożenia uzgodnionych reform w kontekście pomocy makrofinansowej;

Reformy i ramy instytucjonalne

14. z zadowoleniem przyjmuje bezprecedensowy i ambitny rządowy program reform Natalii Gavriliły oraz pierwsze postępy już osiągnięte w jego realizacji, w szczególności pod względem walki z korupcją, zwiększenia przejrzystości publicznego zarządzania, przyspieszenia reform w dziedzinie praworządności i cyfryzacji, poprawy poziomu życia najsłabszych grup społecznych oraz poprawy klimatu biznesowego w kraju; ponownie podkreśla, że wystarczające postępy we wdrażaniu uzgodnionych reform są kluczowym warunkiem dalszego wsparcia finansowego ze strony UE oraz stosowania zasady „więcej za więcej”;

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 5 z 28.2.2011, s. 13).

Czwartek, 19 maja 2022 r.

15. zdecydowanie zachęca rząd Mołdawii do kontynuowania prac nad nieodwracalnym powiązaniem tego kraju z Unią Europejską; wzywa zarówno władze, jak i opozycję do konstruktywnej współpracy na rzecz przekształcenia kraju w sprawnie funkcjonujące państwo, zdolne do zaoferowania możliwości swoim obywatelom i do wprowadzenia ulepszeń we wszystkich dziedzinach wchodzących w zakres jego odpowiedzialności, ponieważ będzie to miało pozytywny wpływ na poziom życia w Mołdawii, a także na przekonanie Mołdawian mieszkających za granicą do powrotu do ojczyzny;

16. podkreśla, że należy spełnić ogromne oczekiwania mieszkańców Mołdawii dzięki osiągnięciu wymiernej poprawy ich warunków życia, odbudowaniu ich zaufania do instytucji państwowych oraz walce z korupcją i strukturami oligarchicznymi;

17. zauważa, że choć wybory prezydenckie i przedterminowe wybory parlamentarne były dobrze zarządzane i konkurencyjne, kampania wyborcza stwarzała podziały i prowadzono ją w sposób negatywny, co wiązało się z nietolerancyjną retoryką i atakami osobistymi; zauważa, że należy zająć się pozostałymi niedociągnięciami poprzez wdrożenie zaleceń Komisji Weneckiej Rady Europy oraz OBWE/ODIHR, w tym zaostrenie ram prawnych dotyczących wyborów zgodnie z zobowiązaniami w ramach OBWE i innymi normami międzynarodowymi, szybkie i szczegółowe dochodzenia w sprawie wiarygodnych zarzutów dotyczących kupowania głosów i nielegalnego nakłaniania wyborców, rozwiązanie problemu nadużywania zasobów państwowych, zwiększenie przejrzystości i odpowiedzialności w zakresie finansowania kampanii wyborczych, bardziej rygorystyczne egzekwowanie przepisów istniejącego kodeksu audiowizualnych usług medialnych dotyczących bezstronnego relacjonowania przebiegu kampanii oraz lepsze gwarancje zapewniające, by sądy były wolne od nacisków politycznych i pozostawały w pełni bezstronne w rozpatrywaniu spraw związanych z wyborami; wzywa rząd mołdawski do wprowadzenia wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia, by obywatele Mołdawii mieszkający poza krajem mogli brać udział w wyborach w sposób dopuszczający udział wszystkich stron, przejrzysty i sprawiedliwy oraz wolny od zagranicznej ingerencji;

Bezpieczeństwo energetyczne i odporność

18. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji o przekazaniu Mołdawii 60 mln EUR w ramach nowego programu wsparcia budżetowego w celu uporania się z kryzysem dostaw gazu sztucznie wywołanym przez Gazprom oraz złagodzenia wpływu rosnących cen na osoby znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki m.in. Polski, Rumunii i Ukrainy na rzecz szybkiego zapewnienia alternatywnych dostaw gazu; zwraca uwagę, że energia jest najważniejszym zasobem dla budżetu Rosji, jej programów wojskowych i społecznych, a Gazprom jest wykorzystywany jako narzędzie realizacji gospodarczych i geopolitycznych interesów Kremla za granicą; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w toku uzupełnienia pomocy już udzielonej przez UE w kontekście kryzysu energetycznego delegatura UE w Kiszyniowie uruchomiła 5 mln EUR w celu udzielenia wsparcia najsłabszym grupom ludności, które najbardziej ucierpiały z powodu wzrostu cen energii; przyznaje jednak, że ze względu na stale rosnące ceny energii potrzebne jest większe wsparcie;

19. zauważa, że wojna Rosji przeciwko Ukrainie i wykorzystywanie przez nią zasobów energetycznych jako broni dodatkowo podkreśla geostrategiczne znaczenie przeprowadzenia reform w sektorze energetycznym, które wyeliminowałyby zależność od rosyjskiego gazu i zwiększyłyby dywersyfikację dostaw i dróg dostaw energii, a także umożliwiłyby budowanie długoterminowej odporności poprzez przejście na odnawialne źródła energii oraz inwestowanie w modernizację istniejącej i tworzenie nowej infrastruktury i efektywności energetycznej, w tym w sektorze produkcji energii, w transporcie i w sektorze gospodarstw domowych, a tym samym poprawę łączności przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważenia środowiskowego; zauważa, że mogłoby to również pomóc w budowaniu odporności na ewentualne wysiłki stron trzecich, które mogłyby wykorzystywać energię jako dźwignię geopolityczną;

20. podkreśla, że niedopuszczalne jest wykorzystywanie dostaw gazu z Rosji do wywierania presji politycznej na rząd Mołdawii, aby zmienić jego orientację geopolityczną i uniemożliwić mu spełnienie uzasadnionych życzeń mołdawskich wyborców; wzywa Komisję i ESDZ do włączenia Mołdawii do planów UE dotyczących dążenia do uniezależnienia dostaw energii od Rosji oraz do zwiększenia wsparcia finansowego i technicznego UE dla Mołdawii, co jest niezbędne do zapewnienia jej odporności na takie zewnętrzne zakłócenia i zmniejszenia silnej zależności tego kraju od rosyjskiej energii; zwraca się do UE o wykazanie większej solidarności energetycznej z Mołdawią, zgodnie z układem o stowarzyszeniu, poprzez zwiększenie wzajemnych powiązań między UE a krajami tego regionu w zakresie infrastruktury energetycznej; podkreśla znaczenie bezzwłocznej realizacji wszystkich niezbędnych inwestycji i utrzymania europejskiej infrastruktury energetycznej, tak aby magazyny i połączenia międzysystemowe państw członkowskich UE umożliwiły przesył gazu z UE do krajów partnerskich na wystarczającą skalę; wzywa władze Mołdawii do podtrzymania w perspektywie długoterminowej zobowiązania kraju jako członka Wspólnoty Energetycznej do wdrażania trzeciego pakietu energetycznego UE, w szczególności do rozdzielania przesyłu i dystrybucji gazu i energii elektrycznej;

Czwartek, 19 maja 2022 r.

21. podkreśla potrzebę zwiększenia zdolności wytwarzania energii elektrycznej w Mołdawii, która obecnie w 80 % opiera się na energii elektrycznej produkowanej w regionie Naddniestrza; z zadowoleniem przyjmuje udaną synchronizację sieci elektroenergetycznych Mołdawii i Ukrainy z kontynentalną siecią europejską w dniu 16 marca 2022 r., co pomoże zapewnić ich stabilność i bezpieczeństwo dostaw; wyraża uznanie dla Europejskiej Sieci Operatorów Systemów Przesyłowych Energii Elektrycznej (ENTSO-E) w związku z jej pracami zmierzającymi do osiągnięcia tego jakże ważnego celu w nadzwyczajnych okolicznościach; zwraca się do Komisji o dalsze wspieranie integracji Mołdawii i Ukrainy z europejską kontynentalną siecią energetyczną oraz o pilne utworzenie w tym celu specjalnej struktury w ramach swojej administracji; z zadowoleniem przyjmuje kroki podjęte w celu połączenia systemu elektroenergetycznego Mołdawii z UE za pośrednictwem Rumunii; wzywa wszystkie organy do osiągnięcia celu polegającego na połączeniu Mołdawii z rumuńską siecią energetyczną do 2024 r. przy wsparciu UE; zwraca się do Komisji o włączenie Mołdawii do testów warunków skrajnych przeprowadzanych w odniesieniu do wewnętrznego rynku energii; zauważa, że wsparcie i promocja ściślejszej współpracy UE z państwami stowarzyszonymi w ramach Partnerstwa Wschodniego w tych sektorach również przyczyni się do wzrostu gospodarczego i wzmocni odporność energetyczną regionu;

22. z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie dialogu energetycznego na wysokim szczeblu między Unią Europejską a Mołdawią w kontekście nadzwyczajnej sytuacji w mołdawskim sektorze gazowym; zachęca Komisję do rozważenia rozpoczęcia podobnych dialogów wysokiego szczebla z UE w celu zacieśnienia współpracy w innych dziedzinach, takich jak wymiar sprawiedliwości lub klimat i Zielony Ład, co przyczyniłoby się do osiągnięcia celów w ramach układu o stowarzyszeniu i DCFTA;

23. wzywa Mołdawię i UE, aby poprawiły połączenia Mołdawii w obrębie basenu Morza Czarnego i regionu karpackiego oraz przyspieszyły prace nad mołdawskimi odcinkami transeuropejskiej rozszerzonej sieci transportowej w ramach Partnerstwa Wschodniego (TEN-T), aby wsparły reformy sektora kolejowego oraz aby wspólnie z państwami członkowskimi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi zbadały możliwości modernizacji połączeń kolejowych między UE a Mołdawią przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważoności środowiskowej; zachęca Mołdawię do poczynienia postępów we wdrażaniu odnośnego dorobku prawnego i wzywa do zacieśnienia współpracy i stopniowej integracji Mołdawii z unijnym rynkiem transportowym i Wspólnotą Transportową;

24. zwraca się do UE, aby zapewniła platformę planowania inwestycji dla Mołdawii w celu wdrożenia programu połączeń infrastrukturalnych na dużą skalę, w szczególności poprzez zwiększenie zdolności absorpcyjnej Mołdawii i zapewnienie niezbędnej pomocy technicznej, tak jak ma to miejsce w przypadku krajów Bałkanów Zachodnich w oparciu o ramy inwestycyjne dla Bałkanów Zachodnich, które są platformą pomocy w zakresie zdolności, administrowaną przez Komisję;

25. z zadowoleniem przyjmuje i popiera zainteresowanie Mołdawii zacieśnianiem współpracy z UE w dziedzinie cyfryzacji i telekomunikacji; wzywa UE i Mołdawię do wzajemnego zniesienia taryf roamingowych między Mołdawią a UE;

26. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki i stałe postępy czynione przez władze Mołdawii w kierunku dalszej poprawy mołdawskiego systemu nadzoru nad bezpieczeństwem oraz wdrożenie międzynarodowych norm bezpieczeństwa lotniczego, co doprowadziło do usunięcia wszystkich przewoźników lotniczych posiadających certyfikaty wydane w Mołdawii z unijnego wykazu bezpieczeństwa lotniczego, a także wzywa władze Mołdawii, aby zapewniła wdrożenie umowy o wspólnym obszarze lotniczym UE–Mołdawia;

Współpraca w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) oraz postępy poczynione w rozwiązywaniu konfliktu dotyczącego Naddniestrza

27. z zadowoleniem przyjmuje porozumienie między UE a Mołdawią w sprawie nawiązania dialogu politycznego i bezpieczeństwa na wysokim szczeblu oraz odnowienie zaangażowania w kwestie bezpieczeństwa i WPBiO w ramach dwustronnych konsultacji politycznych między pracownikami; zachęca ESDZ i Mołdawię do pełnego wykorzystania tych platform w celu zacieśnienia współpracy w kwestiach takich jak, między innymi, zwalczanie zagrożeń hybrydowych, zwiększanie odporności, wzmacnianie bezpieczeństwa cybernetycznego, ochrona infrastruktury o znaczeniu krytycznym i usprawnianie komunikacji strategicznej; zachęca Mołdawię do dostosowywania swojego stanowiska do stanowisk w ramach wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz do dalszego wkładu we wspólną politykę bezpieczeństwa i obrony i jej misje oraz do jego zwiększania; zachęca UE i Mołdawię do określenia sposobów rozszerzenia tej współpracy, w szczególności biorąc pod uwagę niestabilną sytuację w zakresie bezpieczeństwa we wschodnim sąsiedztwie;

28. wyraża poważne zaniepokojenie ostatnimi wydarzeniami na terytorium Naddniestrza i potępia je jako niebezpieczne akty prowokacji podejmowane w bardzo niestabilnej sytuacji w zakresie bezpieczeństwa; apeluje o spokój w celu zachowania bezpieczeństwa i dobrostanu ludzi mieszkających po obu stronach Dniestrzu i w krajach sąsiednich; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje spokojną i opanowaną reakcję władz w Kiszyniowie;

Czwartek, 19 maja 2022 r.

29. odrzuca oświadczenie władz okupowanego regionu Naddniestrza w Mołdawii z 3 marca 2022 r., w którym ogłoszono zakończenie procesu rozstrzygnięcia konfliktu i ponownie wezwano do uznania tzw. niepodległości Naddniestrza, a także wyraża zaniepokojenie tym oświadczeniem; ponownie wyraża swoje poparcie dla kompleksowego i pokojowego rozwiązania konfliktu naddniestrzańskiego w ramach procesu negocjacyjnego 5+2, opartego na suwerenności i integralności terytorialnej Mołdawii w jej granicach uznanych przez społeczność międzynarodową, z uwzględnieniem specjalnego statusu regionu naddniestrzańskiego w ramach zdolnego do samodzielnego funkcjonowania państwa mołdawskiego; podkreśla, że każda rezolucja w sprawie kwestii Naddniestrza musi szanować suwerenne prawo Mołdawii do wyboru własnego kierunku polityki obronnej i zagranicznej; wspiera wysiłki na rzecz rozszerzenia korzyści płynących z umowy DCFTA i systemu ruchu bezwizowego na region Naddniestrza, które umożliwiłyby znaczny wzrost mobilności i wymiany handlowej z tym regionem;

30. zauważa, że unijna misja pomocy granicznej w Mołdawii i Ukrainie odgrywa bardzo ważną rolę w harmonizacji zarządzania granicami i systemów celnych z systemem Unii, również w odniesieniu do zwalczania przestępczości zorganizowanej i przemytu, a także przyczynia się do pokojowego rozwiązania kwestii Naddniestrza za pomocą środków budowy zaufania oraz dzięki obecności i monitorowaniu na naddniestrzańskim odcinku granicy mołdawsko-ukraińskiej; zachęca rząd mołdawski do dalszego promowania środowiska sprzyjającego rozwiązywaniu konfliktów i wspierania działań, które zwiększają zaufanie i poprawiają kontakty międzyludzkie w społecznościach podzielonych konfliktem; uważa, że konstruktywne zakończenie kwestii Naddniestrza przyniesie stabilność i dobrobyt nie tylko Mołdawii, ale również całemu regionowi;

31. wzywa Mołdawię, Federację Rosyjską, państwa członkowskie UE i innych partnerów międzynarodowych do współpracy w zakresie całkowitego usunięcia i zniszczenia około 20 tys. ton starej amunicji z czasów sowieckich, przechowywanej w składzie amunicji w miejscowości Cobasna, która to amunicja stanowi poważne zagrożenie dla ludności po obu stronach rzeki Dniestr, ponieważ jest od dawna przeterminowana; wyraża zaniepokojenie licznymi ćwiczeniami wojskowymi przeprowadzonymi w przeszłości przez rosyjskie siły wojskowe w Naddniestrzu i wzywa Federację Rosyjską do całkowitego, bezwarunkowego i uporządkowanego wycofania swoich sił wojskowych i uzbrojenia z Naddniestrza, zgodnie z ponawianymi prośbami władz mołdawskich oraz w poszanowaniu suwerenności i integralności terytorialnej Mołdawii;

32. wyraża zaniepokojenie pogorszeniem się sytuacji w zakresie praw człowieka w regionie Naddniestrza, zwłaszcza prześladowaniem osób krytycznie nastawionych do faktycznej administracji i rozmieszczenia armii rosyjskiej, ograniczeniami dotyczącymi zgromadzeń publicznych i działalności lokalnych organizacji pozarządowych; przypomina Federacji Rosyjskiej o odpowiedzialności, jaka na niej spoczywa, jeśli chodzi o przestrzeganie praw człowieka w regionie Naddniestrza, co zostało potwierdzone w kilku orzeczeniach Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC); wzywa władze rosyjskie do wykonania wszystkich wyroków ETPC dotyczących łamania praw człowieka oraz prawa do wolności i bezpieczeństwa w regionie Naddniestrza;

33. wyraża uznanie dla władz Mołdawii za wsparcie udzielone regionowi Naddniestrza w związku z pandemią COVID-19, w tym przez przekazanie 10 % zapasów szczepionek, szkolenie personelu medycznego i przetwarzanie testów na obecność COVID-19;

34. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady o przyznaniu 7 mln EUR pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju siłom zbrojnym Mołdawii na zakup sprzętu medycznego i sprzętu do niszczenia amunicji wybuchowej; zachęca ESDZ i Radę do dalszego rozszerzania dziedzin współpracy z Mołdawią i wspierania wzmocnienia potencjału sektora obronnego za pomocą środków pomocy w kontekście tego instrumentu;

35. zachęca władze mołdawskie, aby w kolejnych programach rocznych w większym stopniu korzystały z potencjalnej pomocy w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju w celu skonsolidowania swojego potencjału w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom cybernetycznym i hybrydowym; wzywa instytucje UE do włączenia Mołdawii w nowe formy współpracy w zakresie cyberbezpieczeństwa, zagrożeń hybrydowych i dochodzeń w sprawie cyberprzestępczości, w tym poprzez zaangażowanie w te wysiłki nowego Europejskiego Centrum Kompetencji Przemysłowych, Technologicznych i Badawczych w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa;

Praworządność i dobre rządy

36. ponownie podkreśla podstawowe znaczenie reformy sądownictwa, w szczególności poprzez zwiększenie niezależności i kompetencji sądownictwa, i walki z korupcją; dostrzega skalę wyzwania, przed jakim stoją władze, i zachęca je do skupienia się na ustalonych priorytetach; zwraca uwagę na zobowiązanie prezydent Mai Sandu i rządu Natalii Gavriliły do opierania swojej polityki na orzeczeniach mołdawskiego Trybunału Konstytucyjnego; wzywa do przyspieszenia trwającej reformy wymiaru sprawiedliwości, w tym do wdrożenia zmian w konstytucji dotyczących sądownictwa, które zostały przegłosowane przez parlament Mołdawii 23 września 2021 r., a także strategii na rzecz zapewnienia niezawisłości i integralności wymiaru sprawiedliwości na lata 2022–2025;

Czwartek, 19 maja 2022 r.

37. podkreśla, że UE musi zaoferować większe wsparcie, w tym zwiększone środki finansowe, na rzecz kompleksowej reformy systemu sądownictwa w Mołdawii; dostrzega potrzebę głębokich reform systemu wymiaru sprawiedliwości mających na celu osiągnięcie skuteczności, pełnej i rzeczywistej niezależności sądownictwa, odzyskanie zaufania publicznego do systemu sądownictwa i administracji publicznej oraz przecięcie powiązań z postkomunistycznymi sieciami nieformalnymi i oligarchami, a także zwalczanie korupcji i prania pieniędzy również na najwyższych szczeblach politycznych i biznesowych; zdecydowanie popiera cel, jakim jest usunięcie z systemu sądownictwa osób mających problemy z uczciwością oraz wprowadzenie kompleksowych zmian, które stworzyłyby mocne podstawy dla praworządności w tym kraju;

38. podkreśla znaczenie zapewnienia opartego na kryteriach merytorycznych i przejrzystego procesu selekcji przy mianowaniu sędziów; wzywa władze Mołdawii, aby kontynuowały współpracę z Radą Europy i Unią Europejską w reformie wymiaru sprawiedliwości, w tym w inicjatywach związanych z nadzwyczajną oceną sędziów i prokuratorów (weryfikacja) oraz oceną uczciwości kandydatów na członków Najwyższej Rady Sądownictwa i Najwyższej Rady Prokuratorów (wstępna weryfikacja); ponownie podkreśla, jak ważne jest konsultowanie się z Komisją Wenecką i wdrażanie jej zaleceń w procesie reformy sądownictwa;

39. jest przekonany, że korupcja na dużą skalę jest jednym z głównych problemów hamujących postępy Mołdawii; wzywa rząd Mołdawii, aby poprawił skuteczność prawnej i instytucjonalnej infrastruktury antykorupcyjnej; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie niezależnego komitetu konsultacyjnego ds. zwalczania korupcji, który zbada korupcję w krajowym sektorze finansowym i bankowym, a także korupcję w instytucjach państwowych;

40. wzywa rząd Mołdawii, by zwiększył przejrzystość, nadzór demokratyczny i odpowiedzialność w procesach decyzyjnych oraz by ściśle współpracował ze społeczeństwem obywatelskim w celu umożliwienia odpowiedniej kontroli publicznej i włączenia wszystkich stron w te procesy; ponownie podkreśla, jak ważne jest zapewnienie trwałego finansowania społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności biorąc pod uwagę znaczne cięcia budżetowe w czasie pandemii; podkreśla ogólne znaczenie aktywnego i otwartego dialogu rządu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, związkami zawodowymi i stowarzyszeniami przedsiębiorców, a także z opozycją parlamentarną i pozaparlamentarną, w celu zapewnienia włączającego i partycypacyjnego procesu decyzyjnego;

41. odnotowuje kroki podjęte przez władze i wzywa je do kontynuowania wysiłków na rzecz rozwiązania problemu nieuzasadnionych wniosków o udzielenie azylu oraz dostosowania mołdawskiej polityki wizowej do unijnych wykazów państw trzecich, w przypadku których wymagane są wizy;

42. wzywa rząd mołdawski do kontynuowania wysiłków na rzecz odpolitycznienia organów ścigania i publicznych instytucji antykorupcyjnych oraz inwestowania w budowę większego zaufania między obywatelami a organami ścigania;

43. wzywa do zdecydowanego wdrożenia reformy policji; z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie liczby kobiet w siłach policyjnych; wzywa do zacieśnienia współpracy między organami sądowymi a organami ścigania Mołdawii i państw członkowskich w celu ograniczenia przestępczości transgranicznej, w szczególności nielegalnego handlu narkotykami i ludźmi, jako że Mołdawia pozostaje niestety źródłem handlu ludźmi do celów wykorzystywania seksualnego i pracy, prowadzonego zarówno przez mołdawskie, jak i międzynarodowe siatki przestępcze; z zadowoleniem przyjmuje podpisanie umowy między UE a Mołdawią w sprawie działań operacyjnych prowadzonych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) w Mołdawii oraz rozmieszczenie personelu Fronteksu w celu wsparcia władz mołdawskich w działaniach związanych z zarządzaniem granicami; wzywa do ściślejszej współpracy z Europolem, Interpolem i organizacjami celnymi, takimi jak Światowa Organizacja Celna oraz sieci antykorupcyjne Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju;

44. wzywa Komisję i władze mołdawskie do współpracy, koordynacji i podjęcia pilnych działań w celu ochrony uchodźców z Ukrainy przebywających w Mołdawii lub przejeżdżających przez jej terytorium, zwłaszcza kobiet i dzieci, które mogą stać się ofiarami handlu ludźmi i które stanowią większość uchodźców z Ukrainy;

45. wzywa władze do zagwarantowania prawa do rzetelnego procesu sądowego i poszanowania praw człowieka w aresztach, w tym poprzez zajęcie się kwestią nieodpowiednich przepisów dotyczących opieki zdrowotnej, jak również do unikania wybiórczego i politycznie umotywowanego wymierzania sprawiedliwości; podkreśla potrzebę wyeliminowania tortur i złego traktowania, a także zbadania zarzutów stosowania tortur i innych naruszeń praw człowieka przez policję i innych funkcjonariuszy organów ścigania;

Czwartek, 19 maja 2022 r.

46. podkreśla znaczenie zwalczania oszustw finansowych, prania pieniędzy i przestępczości zorganizowanej przez kompleksowe ustawodawstwo i skuteczne wdrażanie; z zadowoleniem przyjmuje plany uchwalenia w parlamencie Mołdawii zmian w prawie mających na celu ulepszenie ram prawnych, aby umożliwić wdrożenie mechanizmu rozszerzonej konfiskaty majątku zgromadzonego w wyniku korupcji;

47. apeluje o jednoznaczną i skuteczną politykę w dziedzinie odzyskiwania sprzeniewierzonych środków finansowych i nieuczciwie zdobytego majątku poprzez nawiązanie współpracy międzynarodowej, ze szczególnym uwzględnieniem lepszych kontaktów z Europolem i Eurojustem; zachęca władze Mołdawii, aby stworzyły ramy poświęcone strategicznej współpracy z Prokuraturą Europejską w celu lepszego zarządzania dochodzeniami w sprawie nadużyć finansowych i korupcji;

48. zachęca do stałej i ściślejszej współpracy między prokuraturą generalną w Kiszyniowie a biurem Eurojustu, w tym do regularnego delegowania przedstawicieli Mołdawii do biura Eurojustu jako kroku przygotowawczego do utworzenia grupy zadaniowej zajmującej się odzyskiwaniem sprzeniewierzonych środków finansowych i nieuczciwie zdobytego majątku;

49. podkreśla, że należy pilnie przyspieszyć dochodzenie w sprawie ujawnionego w 2014 r. oszustwa bankowego, ponieważ dochodzenie to nadal nie przyniosło znaczących rezultatów pod względem postawienia winnych przed sądem i odzyskania utraconych aktywów; podkreśla, że ten brak postępów ma poważny negatywny wpływ na międzynarodową reputację Mołdawii, a w szczególności na wiarygodność wymiaru sprawiedliwości nie tylko w oczach obywateli Mołdawii, lecz także międzynarodowych partnerów tego kraju; wzywa do zintensyfikowania procesu finalizowania spraw karnych przeciwko osobom zamieszkanym w system „rosyjskiej pralni” i oszustwa bankowe; wzywa w związku z tym do zacieśnienia współpracy między państwami członkowskimi UE a władzami mołdawskimi przy prowadzeniu dochodzenia w sprawie oszustwa bankowego, aby zapewnić szybkie odzyskanie skradzionych aktywów;

50. ponawia wezwanie do rozszerzenia globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka, (tzw. europejskiej ustawy Magnickiego), tak aby obejmował on korupcję jako przestępstwo podlegające sankcjom, co pozwoliłoby na ukaranie osób odpowiedzialnych za oszustwo bankowe z 2014 r. i zniechęciłoby do popełniania podobnych przestępstw korupcyjnych;

Prawa człowieka i podstawowe wolności

51. z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację przez parlament Mołdawii 14 października 2021 r. Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej („konwencja stambulska”); odnotowuje wydanie przez Komisję Wenecką 10 i 11 grudnia 2021 r. na wniosek Sądu Konstytucyjnego Mołdawii komunikatu prawnego na temat konstytucyjnych skutków ratyfikacji konwencji stambulskiej; apeluje o zapewnienie jej skutecznego wdrożenia na wszystkich szczeblach w celu poprawy sytuacji kobiet i dziewcząt oraz o podjęcie dalszych wysiłków na rzecz postępów w osiąganiu równości płci, w szczególności w zakresie poprawy dostępu kobiet do rynku pracy, rozwiązania problemu luki płacowej ze względu na płeć, dyskryminacji ze względu na wiek oraz reprezentacji kobiet i zapewnienia ich równego traktowania na wszystkich szczeblach życia politycznego i społecznego;

52. podkreśla znaczenie dalszego wzmocnienia ram prawnych dotyczących równości i niedyskryminacji, w szczególności poprzez likwidację istniejących luk prawnych, aby zająć się problemem dyskryminacji w zakresie zatrudnienia, skutecznie przeciwdziałać przestępstwom z nienawiści i nawoływaniu do nienawiści, a także dalej chronić prawa mniejszości, w tym Romów, osób LGBTI i imigrantów; wzywa Mołdawię do zniesienia konstytucyjnego zakazu zawierania małżeństw przez osoby tej samej płci wprowadzonego w 1994 r. oraz do ustanowienia środków antydyskryminacyjnych w odniesieniu do osób LGBTI;

53. zwraca się do Komisji i ESDZ o włączenie kwestii równości płci do wszystkich strategii politycznych, programów i działań dotyczących Mołdawii; wzywa rząd Mołdawii, by przyspieszył przyjmowanie i wdrażanie przepisów dotyczących praw człowieka i przeciwdziałania dyskryminacji, dostosowanych do standardów UE, oraz by umożliwił realizację tych praw za pośrednictwem właściwie funkcjonujących i niezawisłych sądów;

54. wzywa rząd Mołdawii, aby w ramach reakcji na pandemię COVID-19 położył szczególny nacisk na przeciwdziałanie nierówności płci, przemocy ze względu na płeć i dyskryminacji grup zmarginalizowanych, które to zjawiska pandemia jeszcze spotęgowała; wzywa władze, by zajęły się kwestią nasilenia przemocy wobec dzieci i ubóstwa wśród dzieci w wyniku pandemii COVID-19 oraz środków wprowadzonych w celu jej zwalczania;

Czwartek, 19 maja 2022 r.

Współpraca handlowa i gospodarcza

55. ponownie podkreśla znaczenie skutecznego przeprowadzenia reform niezbędnych do pełnego korzystania z DCFTA, do osiągnięcia postępów w dalszej integracji gospodarczej z rynkiem wewnętrznym UE oraz do zwiększenia różnicowania i konkurencyjności gospodarki mołdawskiej, zwłaszcza jeśli chodzi o towary o wartości dodanej; wzywa Mołdawię do pełnego wdrożenia rozdziału dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju zawartego w DCFTA oraz do poszanowania zobowiązań międzynarodowych, zwłaszcza porozumienia paryskiego i zasad Światowej Organizacji Handlu (WTO); wzywa do skorygowania krajowego prawa handlowego, które jest sprzeczne z zobowiązaniami Mołdawii wynikającymi z DCFTA i z postanowień WTO;

56. podkreśla pozytywny wpływ na handel między obiema stronami DCFTA między UE a Mołdawią, ponieważ łączna wymiana handlowa zwiększyła się o ponad 33 % w latach 2015–2020, ponad 61 % mołdawskiego eksportu trafia na rynek UE, a ponad 70 % mołdawskich przedsiębiorstw prowadzących działalność eksportową eksportuje na rynek UE; zauważa, że rynek UE będzie miał jeszcze większe znaczenie dla Mołdawii ze względu na zakłócenia w handlu spowodowane wojną Rosji z Ukrainą; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Unia jest największym inwestorem w tym kraju; zachęca do dalszych postępów w takich dziedzinach jak kodeks celny, ochrona praw własności intelektualnej, poprawa norm sanitarnych i fitosanitarnych, poprawa warunków rynkowych w dziedzinie energii, zamówienia publiczne oraz dostęp MŚP do finansowania;

57. podkreśla, że eksport Mołdawii mógłby wzrosnąć dzięki zwiększeniu produkcji, zmianie priorytetów w zakresie wywozu oraz dostosowaniu norm jakości; powtarza, że głównymi kategoriami towarów przeznaczonych do wywozu pozostają produkty zwierzęce i roślinne, które są najmniej dochodowymi produktami, jakie Mołdavia może zaofiarować państwom członkowskim; wzywa Komisję do wsparcia Mołdawii w dywersyfikacji jej wywozu do UE, w tym przez lepszą realizację kontyngentów taryfowych na produkty przynoszące wysokie zyski;

58. wzywa Komisję do rozpoczęcia procesu integracji krajów Partnerstwa Wschodniego z jednolitym rynkiem europejskim poprzez wykonanie pierwszego kroku polegającego na analizie ich dostosowania pod kątem prawnym, gospodarczym i technicznym oraz opracowanie przepisów i norm mających na celu przygotowanie krajów partnerskich do integracji gospodarczej ze wspólnym rynkiem;

59. odnotowuje zwiększone zainteresowanie Chin inwestowaniem w gospodarkę mołdawską, m.in. w sektorze energetycznym, telekomunikacyjnym i farmaceutycznym; przypomina, że Chiny zamierzają zbudować w Mołdawii znaczącą infrastrukturę transportową w ramach szerszej inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”; powtarza, że inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” znajduje się w centrum chińskiej polityki zagranicznej i jest z natury projektem geopolitycznym;

60. wyraża uznanie dla prodemokratycznych reform, które zostały już przeprowadzone przez rząd Mołdawii; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zapewniły i stymulowały większe inwestycje UE w Mołdawii w oparciu o zasadę „więcej za więcej”, a także by zachęcały Mołdawię do aktywnego zwrócenia się ku Unii Europejskiej i europejskim instytucjom finansowym;

61. wzywa do kontynuowania wysiłków na rzecz budowy rzeczywistej rynkowej gospodarki cyfrowej, w tym postępów w zakresie rozwoju otwartych danych, poszerzenia dostępu do systemów dostępu warunkowego dla telewizji cyfrowej i usług sieci wirtualnych, a także zwiększenia liczby usług łączności elektronicznej dla obywateli i rejestrów publicznych; popiera proces cyfryzacji procesów gospodarczych oraz opracowywanie specjalnych mechanizmów dla przedsiębiorstw informatycznych, zwłaszcza przedsiębiorstw innowacyjnych i przedsiębiorstw typu start-up, które mają problemy ze znalezieniem źródeł finansowania i w związku z tym nie mogą zapewnić sobie transformacji i wzrostu; podkreśla, że należy podjąć dalsze działania w celu zapewnienia ochrony praw i potrzeb mołdawskich obywateli korzystających z internetu oraz pełnego wdrożenia wymogów jednolitego rynku cyfrowego;

62. z zadowoleniem przyjmuje zbliżenie 499 (z czego 152 częściowo) z 681 aktów dorobku prawnego UE do mołdawskiego ustawodawstwa krajowego przewidzianego w układzie o stowarzyszeniu / pogłębionej i kompleksowej umowie o wolnym handlu (DCFTA) oraz podkreśla znaczenie ciągłych reform administracji publicznej i systemu bankowego oraz zapewnienia niezawisłości sądownictwa; wzywa Mołdawię do kontynuowania procesu zbliżania przepisów do dorobku UE; wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania instytucji i administracji publicznej Mołdawii niezbędną wiedzą fachową oraz pomocą techniczną i finansową; wzywa władze mołdawskie do przyspieszenia postępów w zakresie zbliżenia przepisów do układu o stowarzyszeniu / DCFTA;

Czwartek, 19 maja 2022 r.

63. zachęca do harmonizacji krajowych norm jakości z normami UE; podkreśla niekorzystną sytuację mołdawskich przedsiębiorców i przedsiębiorstw wynikającą z dużej liczby różnych norm, które muszą oni spełnić, aby móc eksportować do państw członkowskich, oraz podkreśla potrzebę prowadzenia polityki wykluczania norm, które nie są dostosowane do norm europejskich lub pozostają z nimi w bezpośredniej sprzeczności;

64. jest zdania, że gwarantując bezcłowy dostęp do rynków UE naddniestrzańskim przedsiębiorstwom zarejestrowanym na zachodnim brzegu Dniestru i poddanych kontrolom celnym przez mołdawskich urzędników, DCFTA doprowadziła do ogromnej zmiany w kierunku handlu z Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej do UE; zachęca władze mołdawskie do dalszych działań na rzecz handlu i współpracy z rynkami UE w celu wzmocnienia dostępu do rynku, przejrzystości, dobrych praktyk biznesowych i ograniczenia możliwości manipulacji rynkiem i monopolizacji przez oligarchów;

65. z zadowoleniem przyjmuje wsparcie UE dla naprawy gospodarczej mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP); wzywa odpowiedzialne instytucje unijne i mołdawskie do dopilnowania, by to wsparcie techniczne i finansowe było dostosowane do potrzeb mołdawskich MMŚP, miało zasięg ogólnokrajowy i obejmowało również Naddniestrze, a także wzmocniało zarówno potencjał MMŚP, jak i ich udział w rynku wewnętrznym UE;

66. z zadowoleniem przyjmuje nowe przepisy w dziedzinie zamówień publicznych, podkreśla jednak potrzebę publicznego monitorowania procesów udzielania zamówień oraz znaczenie bardziej przejrzystych i stałych sprawozdań dla opinii publicznej; zachęca do uproszczenia mechanizmów, dzięki którym przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego mogą uczestniczyć w procesach udzielania zamówień publicznych, i podkreśla potrzebę zastąpienia procesów biurokratycznych procesami przejrzystymi, które usuną bariery i przywrócą zaufanie do przydzielania i wykorzystywania budżetów publicznych;

67. uznaje zaangażowanie Mołdawii w dążenie do zbliżenia do prawodawstwa rolnego UE w celu zwiększenia eksportu do UE i stworzenia nowych możliwości handlowych dla społeczności lokalnych; wzywa władze mołdawskie do przyspieszenia postępów w zakresie zbliżenia przepisów do układu o stowarzyszeniu / DCFTA w odniesieniu do zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa żywności;

68. podkreśla, że należy zmodernizować krajowe laboratoria odpowiedzialne za wymogi sanitarne i fitosanitarne, a także umożliwić eksport produktów pochodzenia zwierzęcego i zaradzić brakowi wykwalifikowanego personelu laboratoryjnego;

69. podkreśla potrzebę większej przejrzystości wyników misji kontrolnych Dyirekcji Generalnej ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności Komisji Europejskiej oraz podkreśla potrzebę rozbudowy i wzmocnienia sieci laboratoriów analiz sanitarnych i fitosanitarnych oraz intensyfikacji szkoleń inspektorów i specjalistów pracujących w tych laboratoriach w celu lepszego wdrażania przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa fitosanitarnego i bezpieczeństwa żywności;

70. zachęca Mołdawię, aby w pełni wykorzystała preferencyjne możliwości eksportu do UE przez skuteczniejszą i bardziej zrównoważoną uprawę gruntów rolnych, a także bardziej demokratyczny dostęp do gruntów i bardziej demokratyczne wykorzystanie gruntów, co pozwoli na wytwarzanie produktów rolnych wzmocniających względną przewagę rolną Mołdawii;

71. wzywa Mołdawię, aby zacieśniła współpracę w dziedzinie infrastruktury z UE i krajami regionu oraz aby wdrożyła głębokie reformy strukturalne w sektorze energetycznym, w tym przez dywersyfikację dostaw energii, zwiększenie efektywności energetycznej, przyciągnięcie inwestycji w odnawialne źródła energii oraz poprawę łączności przy jednoczesnym zapewnieniu zrównoważenia środowiskowego; wzywa Mołdawię do pełnej realizacji zobowiązań wynikających z Traktatu o Wspólnocie Energetycznej;

72. wzywa instytucje UE do udzielenia Mołdawii konkretnego wsparcia w celu spełnienia wszystkich wymogów niezbędnych do przystąpienia do jednolitego obszaru płatności w euro;

73. wzywa rząd mołdawski do skoncentrowania się również na społecznym wymiarze handlu i zrównoważonego rozwoju poprzez przestrzeganie i egzekwowanie norm pracy, ratyfikację i pełne wdrożenie wszystkich konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wyeliminowanie pozostałych braków w systemie inspekcji pracy;

Czwartek, 19 maja 2022 r.

74. odnotowuje wykorzystanie biomasy i energii wodnej w wysiłkach Mołdawii na rzecz dywersyfikacji, ale przypomina o konieczności zapewnienia ich zrównoważoności i wydajności oraz spełnienia odnośnych wymogów środowiskowych; podkreśla, że rozwój odnawialnych źródeł energii to podstawowy element wysiłków w kierunku zarówno przejścia na czystą energię, jak i niezależności energetycznej, a zarazem przyczynia się do tworzenia miejsc pracy na szczeblu lokalnym oraz do poprawy jakości powietrza i zdrowia obywateli;

75. podkreśla istotną rolę współpracy regionalnej w modernizacji kraju oraz w ułatwianiu wdrażania układu o stowarzyszeniu; wzywa do rozszerzenia współpracy regionalnej, zarówno między różnymi regionami Mołdawii, jak i między regionami Mołdawii a regionami UE; wzywa Komisję i odpowiednie agencje UE do ułatwienia tego procesu w ścisłej współpracy z rządem Mołdawii;

76. z zadowoleniem przyjmuje zatwierdzenie krajowej strategii rozwoju regionalnego na lata 2022–2028 i wzywa do przeprowadzenia reformy administracyjno-terytorialnej ukierunkowanej na wzrost konkurencyjności i zrównoważony rozwój; podkreśla, że konieczny jest zrównoważony wzrost społeczny i gospodarczy we wszystkich regionach Mołdawii oraz skuteczne wdrażanie krajowej polityki rozwoju regionalnego;

77. wzywa władze mołdawskie do przestrzegania zasad demokracji lokalnej i autonomii lokalnej zgodnie z Europejską kartą samorządu lokalnego i do zapewnienia samorządom lokalnym odpowiednich kompetencji i wystarczającego finansowania, a także skutecznego funkcjonowania, w tym przez lepsze poszanowanie praworządności i wdrażanie zasad dobrego zarządzania na wszystkich szczeblach;

78. wzywa władze mołdawskie do podjęcia dalszych wysiłków w celu zagwarantowania, że możliwości związane z układem o stowarzyszeniu / DCFTA oraz pomoc i programy UE dotrą do szczebla lokalnego, w tym do odległych części kraju, w szczególności do obszarów wiejskich, tak aby umożliwić mieszkańcom dążenie do pozytywnych zmian; wzywa do zwiększenia wsparcia UE dla projektów rozwojowych na Terytorium Autonomicznym Gagauzja i lepszego informowania o tym wsparciu;

Współpraca sektorowa

79. wyraża zadowolenie z przystąpienia Mołdawii do programu „Horyzont Europa”, unijnego programu w obszarze badań naukowych i innowacji, na lata 2021–2027, co otwiera przed jej wspólnotą wiedzy i innowacji nowe możliwości nawiązywania partnerstw z jej odpowiednikami w UE, a także z przystąpienia Mołdawii do programu „Obywatele, równość, prawa i wartości”;

80. wzywa do lepszej współpracy między wszystkimi instytucjami UE, państwami członkowskimi i władzami mołdawskimi przy informowaniu obywateli Mołdawii o korzyściach wynikających z układu o stowarzyszeniu / DCFTA i pomocy unijnej; podkreśla znaczenie ram instytucjonalnych i spójnego zestawu strategii publicznych umożliwiających walkę z dezinformacją, w tym z dezinformacją skierowaną przeciwko UE, z manipulacją informacjami, z fałszywymi informacjami i propagandą, a także ze szkodliwymi obcymi ingerencjami, w szczególności poprzez komunikację strategiczną oraz odporność na dezinformację i manipulację informacjami przez podmioty krajowe i zagraniczne, zarówno w internecie, jak i poza nim; wzywa władze Mołdawii i Komisję Europejską, by współpracowały nad programami i reformami dotyczącymi umiejętności korzystania z mediów i informacji w kontekście obecnej epoki cyfrowej, a także by podniosły poziom współpracy sektorowej w gospodarce cyfrowej;

81. ponownie stwierdza, że wzmocnienie pluralizmu mediów i ich niezależności powinno być priorytetem zarówno dla Unii, jak i dla Mołdawii; wzywa Komisję do zwiększenia wsparcia dla niezależnych mediów, w tym poza stolicą, oraz wysiłków na rzecz dostarczania wiarygodnych informacji obywatelom Mołdawii we wszystkich częściach kraju; wzywa Europejski Fundusz na rzecz Demokracji, aby dalej wspierał takie wysiłki;

82. wzywa Mołdawię do dalszego wspierania wolnych i niezależnych mediów przez opracowanie krajowego programu rozwoju mediów w celu dokonania przeglądu ram prawnych, aby rozwiązać problem koncentracji własności mediów, monopolizacji rynku reklamy, braku niezależności redakcyjnej i kontroli instytucji medialnych przez grupy gospodarcze i polityczne, a także problem barier w dostępie do informacji oraz ataków na dziennikarzy i ich zastraszania;

Czwartek, 19 maja 2022 r.

83. wzywa Komisję do ścisłego monitorowania sektora mediów w Mołdawii; wyraża nadzieję, że zrekonstruowana rada radiofonii i telewizji będzie skutecznie realizować swoje zadania jako niezależna organizacja strażnicza monitorująca media i zajmie się długotrwałymi niedociągnięciami w dziedzinie mediów, w tym kwestią niezależności politycznej nadawcy publicznego; ponownie podkreśla, że trzeba zapewnić pełne wdrożenie kodeksu audiowizualnego;

Postanowienia instytucjonalne

84. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie 29 listopada 2021 r. protokołu ustaleń między Parlamentem Europejskim a parlamentem Mołdawii w sprawie wspólnych ram wsparcia demokracji parlamentarnej; umożliwi on wzmocnienie zdolności instytucjonalnych, a przez to demokracji parlamentarnej w Mołdawii poprzez bliższe dwustronne więzi instytucjonalne;

85. zwraca się do parlamentu Mołdawii o wdrożenie pełnego zakresu dostępnych mu działań wspierających demokrację, w tym dialogu im. Jeana Monneta i programu Simone Veil, na podstawie wspólnie uzgodnionego harmonogramu;

86. zwraca uwagę na ważną rolę, jaką odgrywają Komisja Parlamentarna Stowarzyszenia UE–Mołdawia i Zgromadzenie Parlamentarne Euronest, jeśli chodzi o sprzyjanie dwustronnej i regionalnej współpracy z UE oraz wymianie doświadczeń i sprawdzonych rozwiązań z parlamentarzystami mołdawskimi; wzywa do pogłębienia współpracy strukturalnej między posłami do Parlamentu Europejskiego a posłami do parlamentu Mołdawii w celu wspólnego wspierania reform i monitorowania ich wdrażania;

87. ponownie wyraża swoje poparcie dla zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego, w tym związków zawodowych, w procesy decyzyjne w celu zwiększenia kontroli publicznej nad reformami oraz wspierania ich przejrzystości i akceptacji społecznej; podkreśla wartość dodaną, jaką różne organizacje wnoszą w ważne kwestie leżące w interesie publicznym w Mołdawii; wyraża zaniepokojenie z powodu stosunkowo ograniczonej współpracy między organami publicznymi a społeczeństwem obywatelskim, choć opracowano strategię i plan działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego; jest również zaniepokojony obniżeniem o 17 % dotacji przyznawanych organizacjom społeczeństwa obywatelskiego;

88. wzywa UE i Mołdawię do dalszej poprawy kontaktów i wymian międzyludzkich w celu budowania wzajemnego pozytywnego wizerunku partnerskich społeczeństw za pośrednictwem wspólnych projektów opracowywanych na szczeblu społeczeństwa obywatelskiego, w tym poprzez zapewnianie wsparcia młodym studentom i specjalistom, aby mogli uczestniczyć w unijnych programach kształcenia i szkolenia, takich jak Erasmus+; zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości rozszerzenia niektórych programów UE i objęcia nimi obywateli Mołdawii i innych krajów Partnerstwa Wschodniego; podkreśla, że rozszerzenie programów takich jak „DiscoverEU” na Mołdawię mogłoby jeszcze bardziej wzmocnić proeuropejskie nastroje w tym kraju;

Prawa socjalne

89. zauważa, że niepełne zatrudnienie i niepewne formy zatrudnienia wciąż są rozpowszechnione w Mołdawii, a ludność w wieku produkcyjnym jest narażona na skutki wstrząsów gospodarczych; apeluje o przyjęcie strategii odbudowy odpowiadającej potrzebom ludności i uwzględniającej transformację ekologiczną i zrównoważony rozwój;

90. jest zaniepokojony masową emigracją obywateli Mołdawii, ponieważ uwidacznia ona negatywne tendencje demograficzne i stanowi poważne zagrożenie dla przyszłości Mołdawii; zachęca rząd Mołdawii do wdrożenia dalszych środków mających na celu zapobieganie temu zjawisku i zahamowanie go, zwłaszcza poprzez tworzenie możliwości dla młodych pracowników oraz poprawę ich warunków pracy i wynagrodzenia;

91. wzywa rząd do zwrócenia większej uwagi na prośby dotyczące ulepszeń sformułowane przez mołdawskiego rzecznika praw obywatelskich w kwestii dostępu do opieki zdrowotnej, prawa do zatrudnienia, swobody przemieszczania się i wolności wypowiedzi;

92. wzywa rząd Mołdawii do rozbudowy systemu opieki zdrowotnej, zajęcia się osłabiającymi go niedoborami siły roboczej i do poprawy standardów sanitarnych, zwłaszcza w szpitalach; wzywa Komisję, państwa członkowskie i Mołdawię do zacieśnienia współpracy w zakresie odporności systemu zdrowia publicznego, do wymiany najlepszych praktyk i do współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w zakresie opracowywania strategii na wypadek epidemii koncentrujących się na najbardziej wrażliwych grupach w społeczeństwie;

Czwartek, 19 maja 2022 r.

93. popiera stałą współpracę między Mołdawią a UE w zakresie przeciwdziałania pandemii COVID-19 i jej skutkom, a także zacieśnianie długoterminowej współpracy w dziedzinie zdrowia publicznego; wzywa władze Mołdawi, by skorzystały z okazji i spożytkowały środki z programu odbudowy po pandemii COVID-19 na modernizację szpitali oraz poprawę jakości i dostępności usług medycznych, zwłaszcza w regionach;

94. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przez Komisję decyzji w sprawie równoważności certyfikatów COVID-19 wydanych przez Mołdawię z unijnym cyfrowym zaświadczeniem COVID i zachęca państwa członkowskie do dalszego zapewniania jego stosowania;

95. stwierdza, że braki w prawie pracy prowadzą do nadużyć, w szczególności do przypadków zbyt długiego czasu pracy, niskich wynagrodzeń i częściowo nieudokumentowanych stosunków pracy; wyraża zaniepokojenie z powodu niepełnego stosowania przepisów mających na celu zapobieganie takim praktykom;

96. stwierdza, że w ostatnich latach spadł poziom dialogu społecznego, a w czasie pandemii COVID-19 dialog ten całkowicie zawieszono; wzywa rząd, by zadbał o wdrożenie prawdziwego dialogu społecznego, który doprowadzi do uczestnictwa wszystkich partnerów społecznych w procesie odbudowy po pandemii;

97. z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione przez Mołdawię w procesie deinstytucjonalizacji systemu opieki nad dziećmi oraz kroki podjęte w celu opracowania nowego programu ochrony dzieci i planu działania na lata 2022–2026;

98. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązania Mołdawi w dziedzinie środowiska i zmiany klimatu; wzywa Mołdawię do dalszego zwiększania zaangażowania w walkę ze zmianą klimatu, a Komisję do ułatwienia udziału Mołdawi w Europejskim Zielonym Ładzie oraz do zadbania o to, by DCFTA nie była sprzeczna z określonymi w nim celami i inicjatywami w zakresie ochrony środowiska;

99. popiera lepszą politykę uwzględniania strategii ochrony środowiska w różnych sektorach gospodarki oraz szerszy udział obywateli w procesie opracowywania strategii politycznych dotyczących ochrony środowiska; wzywa do bardziej zdecydowanego podejścia do partnerstwa ze społeczeństwem obywatelskim, aby zapewnić skuteczniejsze działania w zakresie zbierania i recyklingu odpadów, a także do zwrócenia większej uwagi na zalesianie gruntów, ograniczenie degradacji gleby i poprawę jakości wody;

o

o o

100. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, a także prezydentowi, rządowi i parlamentowi Republiki Mołdawi.
